

Ալեքսանդր Շիրվանզադե

Ազոավը և խոզը

Անցյալ շաբաթ ես քիթս բռնելով մտա «Դերեվյանիյ սաբայ»: Այս ու այնտեղ կապած էին մի քանի տնային չորքոտանիներ: Մեջտեղ երևում էին աղբակույտեր, մի բան, որ հատուկ է բոլոր տնային սարայներին: Հանկարծ ինչ տեսնեմ. այդ աղբակույտերից մեկի տակ թաքնված է մի խոզ, մյուսի տակ մի քոտոտ ազոավ: «Ահեղ տեսիլ», գոչում է խոզը... «Արծվի դատաստա՛ն», կշկշում է ազոավը: Շատ վաղուց այդ ազոավի դեմքն ինձ ծանոթ էր: Դա մի անպիտան, հոտած բան էր, որ երբեմն թափառում էր Կասպից ծովի ափերում :

Ամենքը՝ նույնիսկ ազոավները նրանից մի ժամանակ զգվանքով երես էին դարձնում: Հիշում եմ այդ ընդհանուր արհամարհանքի պատճառը: Այդ եղկելի ազոավը մի օր (գոնե այդպես էին պատմում կաշաղակները) գողացել էր մի լեշ և, առանց իր ընկերներին ցույց տալու, թաքուն կլանել էր: Մյուս ազոավները դիմել էին դատաստանի: Դատը պետք է կատարվեր «Դերեվյանիյ սարայում»:

Չեմ հիշում ինչ վճիռ կայացավ, բայց այսօր ես ազոավին տեսնում եմ սարայում: Ես հարցրի, թե նա ինչո՞ւ է «Արծվի դատաստան» կշկշում: Բանից երևաց, որ խեղճ ազոավը իր մանր-մունր հանցանքներից հալածված ցնորվել է և երևակայում է, թե մի օր պետք է իր գլխին հասնի արծվի դատաստանը:

Ես, զգված, հեռացա:

Ավելի զարմանալի էր խոզի վարմունքը, որ գոռում էր՝ «Ահեղ տեսի՛լ»: Խոզ և ահեղ տեսի՛լ: Ես այդ խոզին առաջին անգամն էի տեսնում «Սարայում»:

Բարեկամս, ի՞նչ է պատահել, հարցրի ես, ինչո՞ւ ես «Ահեղ տեսիլ» աղաղակում:

Խոզը, իհարկե, չպատասխանեց. բայց ես, ուրիշներից հարցնելով, տեղեկացա, որ բոլոր խոզերն այժմ երևակայում են, որ ահեղ դատաստանը մոտեցել է:

Սարսափից նրանք թաքնվել են աղբակույտերի տակ և վախենում են ապագա ահեղ դատաստանից: